

Blair a ostatní v. Itálie a Azzolina a ostatní v. Itálie (stížnost č. 1442/14, 21319/14 21911/14, 28923/09, 67599/10)

Datum rozhodnutí: 26. října 2017

Závěr: *Násilí, jemuž byli zadrženi stěžovatelé vystaveni ze strany úředních osob, kdy při zacházení s nimi byly popřeny veškeré základní záruky zákonnosti, mělo povahu mučení.*

Obsah: Stížnost se týká násilností, k nimž došlo v průběhu Summitu G8 v Janově v roce 2001, kdy byli zadrženi demonstranti terčem násilí ze strany policistů ve službě. Stěžovatelé v těchto pěti věcech je 59 jednotlivců různé národnosti. Stěžovatelé, kteří byli zadržováni po jeden či dva dny v barácích v Bolzanetu, než byli převezeni do věznic, uvedli, že byli zraňováni, uráženi, vystavováni dráždivému plynu, jejich osobní věci byly ničeny a bylo s nimi i jinak špatně nakládáno. Po celou dobu jim nebyla poskytnuta ani lékařská péče, ač utrpěli zranění, protože byli vystaveni násilí i v průběhu lékařského ošetření. Stěžovatelé uvedli, že vnitrostátní soudní vyšetřování bylo neúčinné, především proto, že celá řada skutků byla v době skončení vyšetřování dle italského práva promlčena a následně byl celé řadě těch, kdo byli přece odsouzeni, trest prominut. Soud jednomyslně rozhodl, že došlo k porušení čl. 3 Úmluvy.

Poznámka: Soud především konstatoval, že utrpení stěžovatelů bylo nesporné, protože bylo řádně a podrobně zjištěno vnitrostátními soudy. Stěžovatelé, kteří byli v postavení zadržovaných obzvláště zranitelní, byli předmětem fyzického, verbálního a psychického zneužívání, které dle názoru soudu dosáhlo intenzity mučení. Vzhledem k tomu, že v době, kdy k těmto činům došlo, v italském právu nebyla upravena skutková podstata mučení, téměř všechny skutky byly promlčeny v době, kdy měly být projednány soudem. Těm, kdo byli skutečně odsouzeni, byly tresty prominuty, a nakonec nebyl řádně potrestán nikdo odpovědný za protiprávní jednání.

Související judikatura: rozsudek ze dne 2. listopadu 2004, *Abdiisamet Yaman v. Turecko*, č. 32446/96, rozsudek ze dne 16. září 1996, *Akdivar a ostatní v. Turecko*, č. 21893/93,

Reports 1996 IV, rozsudek ze dne 8. dubna 2008, *Ali a Ayşe Duran v. Turecko*, č. 42942/02, rozsudek ze dne 3. června 2004, *Bati a ostatní v. Turecko*, č. 33097/96 a 57834/00, ECHR 2004 IV (výňatky), rozsudek ze dne 17. července 2008, *Çamdereli v. Turecko*, č. 28433/02.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (zákaz mučení).

Ratzenböck a Seydl v. Rakousko (stížnost č. 28475/12)

Datum rozhodnutí: 26. října 2017

Závěr: *Stěžovatelé nebyli v relevantně obdobné nebo srovnatelné situaci s páry stejného pohlaví, které v Rakousku uzavřít manželství nemohou.*

Obsah: Stěžovatelé jsou heterosexuální pár a žili mnoho let ve stabilním svazku. Poté, kdy v Rakousku vstoupil v účinnost zákon o registrovaném partnerství, stěžovatelé požádali o vstup do registrovaného partnerství. To ale bylo zamítnuto s odůvodněním, že tento institut je vyhrazen jen pro páry stejného pohlaví. Stěžovatelé měli za to, že byli diskriminováni na základě svého pohlaví a sexuální orientace. Uváděli, že manželství pro ně nepředstavuje vhodnou volbu a že registrované partnerství je modernější a „lehčí“ než manželství ve vztahu k několika typům povinností. Soud pěti hlasy ku dvěma rozhodl, že nebyl porušen čl. 14 ve spojení s čl. 8 Úmluvy. Odlišné stanovisko připojil soudce Mits; společné nesouhlasné stanovisko soudkyně Tsotsoria a soudce Grozev.

Poznámka: Soud uvedl, že heterosexuální páry jsou zásadně ve srovnatelné situaci s homosexuálními páry, pokud jde o potřebu právního uznání a ochranu jejich svazku. Mezi manželstvím a registrovaným partnerstvím v Rakousku však nejsou zásadní odlišnosti. Přístup k manželství je dostatečný k tomu, aby uspokojil základní potřebu právního uznání svazku stěžovatelů. Stěžovatelé ostatně ani netvrdili, že by byli zvláště dotčeni nějakým právně relevantním rozdílem mezi oběma instituty. Stěžovatelé tedy nebyli v relevantně obdobné nebo srovnatelné situaci jako páry stejného pohlaví, které v Rakousku uzavřít manželství nemohou.

Související judikatura: rozsudek ze dne 22. ledna 2008, *E. B. v. Francie*, č. 43546/02, rozsudek Velkého senátu ze dne 13. července 2000, *Elsholz v. Německo*, č. 25735/94, ECHR 2000 VIII, rozsudek Velkého senátu ze dne 5. září 2017, *Fábián v. Maďarsko*, č. 78117/13, rozsudek ze dne 24. července 2003, *Karner v. Rakousko*, č. 40016/98, ECHR 2003 IX, rozsudek ze dne 2. března 2010, *Kozak v. Polsko*, č. 13102/02, rozsudek ze dne 21. července 2015, *Oliari a ostatní v. Itálie*, č. 18766/11 a 36030/11, rozsudek ze dne 27. března 1998, *Petrovic v. Rakousko*, č. 20458/92, Reports of Judgments and Decisions 1998 II, rozsudek ze dne 24. června 2010, *Schalk a Kopf v. Rakousko*, č. 30141/04, ECHR 2010.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 (právo na respektování rodinného a soukromého života) a čl. 14 (zákaz diskriminace) Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

Rozsudek Velkého senátu ve věci Garib v. Nizozemí (stížnost č. 43494/09)

Datum rozhodnutí: 6. listopadu 2017

Závěr: Odmítnutí sídelního povolení, které neumožnilo stěžovatelce usadit se v místě podle její volby, nemělo pro stěžovatelku nepřiměřeně těžké důsledky.

Obsah: Stěžovatelka žije z prostředků sociální podpory a její stížnost se týká rezidenčních omezení v Tarwewijku, což je část Rotterdamu s vysokou nezaměstnaností. V důsledku těchto omezení nemohla stěžovatelka svobodně zvolit místo svého pobytu. Vnitrostátní právní úprava totiž podmiňuje přistěhování nových obyvatel do vymezených oblastí povolením k usídlení. To však stěžovatelka nezískala, protože zdrojem její obživy nebyl pracovní výdělek, ale sociální podpora a zároveň nebyla obyvatelkou centrální oblasti Rotterdamu po dobu předcházejících šesti let. Stěžovatelka se přistěhovala do Tarwewijku v roce 2005, a následně byla vyzvána vlastníkem bytu, aby jej uvolnila, protože jej zamýšlel upravit pro vlastní potřebu. Současně jí nabídl byt v jiné nemovitosti, což stěžovatelka akceptovala, jelikož to byl byt větší a vhodnější pro ni a její dvě děti. Mezitím ale v roce 2006 byl Tarwewijk prohlášen v souladu se zákonem o Speciálních opatřeních k problémům vnitřního města za oblast, v níž bylo možno se nově usadit jen na základě sídelního povolení. To bylo udělováno jen osobám, které sídlily v centru alespoň šest let,

pokud neměly příjem ze zaměstnání. Příslušný senát v rozsudku z 23. února 2016 rozhodl pěti hlasy ku dvěma, že nebyl porušen čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě. Žádosti stěžovatelky o předložení věci Velkému senátu bylo vyhověno. Velký senát rozhodl dvanácti hlasy proti pěti, že nebyl porušen čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě. Společné nesouhlasné stanovisko připojili soudkyně Tsotsoria a soudce De Gaetano. Nesouhlasné stanovisko připojil soudce Pinto de Albuquerque, a připojil se k němu soudce Vehabović. Další nesouhlasné stanovisko připojil soudce Kūris.

Poznámka: Velký senát vzal v úvahu, že sporná legislativa obsahovala povinnost místní samosprávy zajistit, aby osoby, které neoddrží sídelní povolení, měly přístup k dostupnému bydlení. Dopady zákona byly omezeny systémem periodického přezkumu a byly k dispozici příslušné právní prostředky obrany. Stěžovatelka si našla bydlení jinde. Neuváděla přitom, že by se jednalo o nevyhovující bydlení nebo že by to bylo bydlení horší, než které měla původně v Tarwewijku.

Související judikatura: rozsudek ze dne 18. února 2009, *Andrejeva v. Lotyšsko*, č. 55707/00, ECHR 2009, rozsudek Velkého senátu ze dne 16. března 2010, *Carson a ostatní v. Spojené království*, č. 42184/05, ECHR 2010, rozsudek Velkého senátu ze dne 18. ledna 2001, *Chapman v. Spojené království*, č. 27238/95, ECHR 2001 I, rozsudek ze dne 4. června 2002, *Oliveira v. Nizozemí*, č. 33129/96, ECHR 2002 IV.

Relevantní ustanovení: Čl. 2 Protokolu č. 4 k Úmluvě o lidských právech a základních svobodách (svoboda pohybu).

Egill Einarsson v. Island (stížnost č. 24703/15)

Datum rozhodnutí: 7. listopadu 2017

Závěr: Ani veřejně známé osoby, zapojené do vášnivě veřejné diskuse, nemusí snášet obvinění z násilných trestných činů, aniž by taková obvinění byla podložena fakty.

Obsah: Stěžovatel je veřejně známý blogger a spisovatel, autor knih a článků. V roce 2011 byl obviněn ze znásilnění a krátce poté z obdobného činu, k němuž mělo dojít o několik let dříve. Státní zástupce postupně obě věci odložil pro nedostatek důkazů. Sedm dní poté, kdy byla odložena i druhá věc, publikoval místní časopis interview se stěžovatelem, zahrnující jeho fotografii na titulní stránce a jeho komentáře k obvinění ze znásilnění. Stěžovatel opakovaně uvedl, že obviněná jsou lživá. Týž den konkrétní osoba umístila

na Instagram upravenou fotografii stěžovatele, původně otištěnou v časopise, s vulgární nadávkou označující stěžovatele za sexuálního násilníka. Stížnost se týká rozhodnutí vnitrostátního Nejvyššího soudu, který dospěl k závěru, že stěžovatel v důsledku této publikace na Instagramu neutrpěl újmu na své pověsti. Soud rozhodl pěti hlasy ku dvěma, že byl porušen čl. 8 Úmluvy. K rozsudku připojili vlastní nesouhlasná stanoviska soudce Lemmens a soudkyně Mourou-Vikström.

Poznámka: Soud konstatoval, že vnitrostátní soudy nevzaly dostatečně na zřetel skutečnost, že k publikaci stěžovatelovy podoby na Instagramu, s označením „pachatel znásilnění“ došlo jen týden poté, kdy bylo proti stěžovateli zastaveno trestní stíhání pro sexuálně motivovaný trestný čin. Vnitrostátní soudy kromě toho dostatečně nevysvětlily, z jakého důvodu v kontextu posuzované věci považovaly pojem „pachatel znásilnění“ za „hodnotící soud“.

Související judikatura: rozsudek ze dne 9. dubna 2009, *A. v. Norsko*, č. 28070/06, rozsudek ze dne 13. června 2017, *Arnarson v. Island*, č. 58781/13, rozsudek ze dne 7. února 2012, *Axel Springer AG v. Německo*, č. 39954/08, rozsudek Velkého senátu ze dne 29. března 2016, *Bédat v. Švýcarsko*, č. 56925/08, ECHR 2016, rozsudek Velkého senátu ze dne 10. listopadu 2015, *Couderc a Hachette Filipacchi Associés v. Francie*, č. 40454/07, ECHR 2015 (výňatky), rozsudek ze dne 24. června 2004, *Von Hannover v. Německo*, č. 59320/00, ECHR 2004 VI, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. února 2012, *Von Hannover v. Německo*, (č. 2), č. 40660/08 a 60641/08, ECHR 2012.

Relevantní ustanovení: Čl. 8 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (právo na respektování rodinného a soukromého života).

Isikirik v. Turecko (stížnost č. 41226/09)

Datum rozhodnutí: 14. listopadu 2017

Závěr: Příslušná ustanovení tureckého trestního zákoníku nebyla pro stěžovatele předvídatelná a nechránila jej před svévolným zásahem do jeho práva na svobodu sdružování.

Obsah: Stížnost se týká odsouzení stěžovatele za trestný čin členství v ilegální organizaci poté, kdy se zúčastnil pohřbu čtyř policistů zabitých členů PKK (Kurdské strany práce, která je v Turecku nelegální) a demonstrace. Příslušné ustanovení, na jehož základě byl

stěžovatel odsouzen, znělo: Kdo spáchá trestný čin ve prospěch ilegální organizace, i kdyby nebyl jejím členem, bude potrestán za členství v této organizaci.“ Stěžovatel je student. Uvedl, že se účastnil pohřbu z náboženské povinnosti, protože jeden ze zemřelých byl příbuzný jeho přátel, ale neútočil proti policii ani nevolal žádná hesla. Stěžovatel byl nakonec propuštěn z vězení poté, kdy vykonal čtyři roky a pět měsíců z celkového trestu odnětí svobody, k němuž byl odsouzen. Mezitím byl vyloučen z univerzity, protože nedokončil svá studia v maximální studijní době. Soud jednomyslně rozhodl, že byl porušen čl. 11 Úmluvy.

Poznámka: Soud uvedl, že stěžovatel byl odsouzen za účast na dvou shromážděních, svolaných PKK, pro své chování zahrnující zdvižení prstů ve tvaru „V“ a za to, že v průběhu demonstrace tleskal. Vnitrostátní soudy vyložily extenzivně k jeho tíži zákonná kritéria členství v ilegální organizaci. Nijak nerozlišovaly mezi ním – pokojným demonstrantem – a jednotlivci, kteří se dopouštěli nezákonného jednání v rámci struktury PKK.

Související judikatura: rozsudek ze dne 18. prosince 2012, *Ahmet Yildirim v. Turecko*, č. 3111/10, ECHR 2012, rozsudek ze dne 17. července 2008, *Ashughyan v. Arménie*, č. 33268/03, rozsudek ze dne 17. července 2001, *Association Ekin v. Francie*, č. 39288/98, ECHR 2001 VIII, rozsudek Velkého senátu ze dne 7. června 2012, *Centro Europa 7 S. r. l. a Di Stefano v. Itálie*, č. 38433/09, ECHR 2012, rozsudek ze dne 8. října 2013, *Cumhuriyet Vakfi a ostatní v. Turecko*, č. 28255/07, rozsudek ze dne 26. dubna 1991, *Ezelin v. Francie*, č. 11800/85, Series A 202.

Relevantní ustanovení: Čl. 11 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (svoboda shromažďování a sdružování).

Boukrourou a ostatní v. Francie (stížnost č. 30059/15)

Datum rozhodnutí: 16. listopadu 2017

Závěr: Zacházení, kterého se pacientovi ze strany policie dostalo, tedy opakované a zcela neefektivní násilné jednání vůči zranitelné osobě, dosáhlo úrovně zásahu do lidské důstojnosti v intenzitě neslučitelné s čl. 3 Úmluvy.

Obsah: Stížnost se týká smrti M. B., trpícího psychickým onemocněním, v průběhu policejního zákroku. Stěžovatelé jsou členové jeho rodiny. M. B. přišel v den své smrti do lékárny, aby si tam vyzvedl léky, které užíval v důsledku svého duševního onemocnění.

Lékárník mu odmítl vyměnit léky, s nimiž nebyl pacient spokojen. M. B. zvýšil hlas, rozzlobil se a mluvil nesouvisle. Tvrdil, že podá stížnost a odmítl z lékárny odejít. Na místo se následně dostavili čtyři policisté, vyzvali jej opakovaně aby lékárnu opustil, a když odmítl, rozhodli se jej přinutit. Při pokusu o vyvedení M. B. upadl na schody do lékárny, policisté mu nasadili pouta a nacpali jej do policejní dodávky, kde na něj tři policisté plnou vahou nalehli, ač již byl bezpečně připoután k sedadlu v zadní části dodávky. Po několika minutách zjistili, že přestal dýchat, a přivolali záchranku. Přes následující pokusy jej oživit však M. B. zemřel. Soud jednomyslně rozhodl, že nebyl porušen čl. 2 Úmluvy, ale došlo k porušení čl. 3 Úmluvy.

Poznámka: Soud odkázal na závěry interního vyšetřování, které ukázalo, že utrpená zranění pacientovi skutečně způsobili policisté při pokusu jej zatknout. Pacient ovšem zemřel v důsledku srdeční choroby, o které policisté nevěděli a nemohli předvídat nebezpečí vyplývající z kombinace dvou faktorů: stresu a srdeční choroby. Rychlé zajištění odborné pomoci pak svědčí o tom, že státní

orgány nezanedbaly svou povinnost chránit život jednotlivce. Nesporně násilí, jehož se policisté dopustili vůči M. B. nebylo vedeno úmyslem jej ponížit nebo jej vystavit utrpení, ale bylo důsledkem nedostatečné připravenosti, výcviku a vybavení. Násilí vůči M. B., zranitelné osobě která zjevně nechápala situaci ani počínání policistů, však nebylo ani ospravedlnitelné, ani nezbytné.

Související judikatura: rozsudek Velkého senátu ze dne 28. září 2015, *Bouyid v. Belgie*, č. 23380/09, ECHR 2015, rozsudek Velkého senátu ze dne 17. července 2014, *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpeanu v. Rumunsko*, č. 47848/08, ECHR 2014, rozsudek ze dne 16. července 2015, Ghedir a ostatní v. Francie, č. 20579/12, rozsudek Velkého senátu ze dne 24. března 2011, *Giuliani a Gaggio v. Itálie*, č. 23458/02, ECHR 2011 (výňatky), rozsudek ze dne 3. dubna 2001, *Keenan v. Spojené království*, č. 27229/95, ECHR 2001 III.

Relevantní ustanovení: Čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách (zákaz mučení).

Připravila: Pavla Boučková

agentura
BOVA

SPECIALISTA NA VZDĚLÁVÁNÍ PRÁVNÍKŮ

Pokud se chcete vzdělávat v oblasti práva, musíte vyhledat relevantní, aktuální a ověřené informace od těch nejvyšších českých právních odborníků. A přesně to poskytujeme již 28 let. Jsou to nejnovější výklady a judikatura ve všech právních oborech. Dobrý právník se stále vzdělává, skvělý právník se vzdělává s Agenturou BOVA. Vyberte si z naší aktuální nabídky právních seminářů.

Začátkem roku 2018 pořádáme tyto právní semináře:

- 11. 1. 2018 Aktuální problémy exekučního řízení
- 17. 1. 2018 Jak bezpečně uzavírat smlouvy a jak se vyvarovat jejich neplatnosti
- 22. 1. 2018 Legislativa platebního styku v roce 2018 po novém zákoně
- 23. 1. 2018 Velká novela stavebního zákona na úseku stavebního řádu a územního rozhodování
- 24. 1. 2018 Obchodněprávní judikatura v druhém pololetí roku 2017
- 25. 1. 2018 Vybrané oblasti věcných práv z pohledu aktuální judikatury NS
- 29. 1. 2018 Související a prováděcí předpisy k zákoníku práce
- 29. 1. 2018 Co a jak (ne) lze upravit ve stanovách akciové společnosti (aneb dispozitivita a kogentnost úpravy akciové společnosti)
- 30. 1. 2018 Správní řízení – krok za krokem ve správním řízení

DALŠÍ INFORMACE O SEMINÁŘÍCH (MÍSTO KONÁNÍ, PODROBNÝ OBSAH, INFORMACE O LEKTORECH APOD.) A NABÍDKU DALŠÍCH AKTUÁLNÍCH SEMINÁŘŮ NALEZENETE NA NAŠICH WEBOVÝCH STRÁNKÁCH

www.bovapolygon.cz